

KLAGANDE

Sociala områdesnämnden väster i Jönköpings kommun

MOTPART

[REDACTED]

God man: [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDEFörvaltningsrätten i Jönköpings dom den 15 juni 2017 i mål nr 2893-17,
se bilaga A**SAKEN**Ledsagarservice enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa
funktionshindrade (LSS)**KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE**

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Sociala områdesnämnden yrkar att kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och fastställer nämndens beslut. Till stöd för sin talan anför nämnden bl.a. följande. Ledsagarservice ska beviljas för enklare aktiviteter inom närmiljön. Med närmiljö bör avses resor huvudsakligen inom Sveriges gränser, i rimlig omfattning och som ryms under en dag. Vidare ska det i princip inte uppkomma några kostnader för ledsagaren i samband med uppdraget. [REDACTED] är inte socialt isolerad och avser att hälsa på sina systrar under sommaren 2017.

[REDACTED] motsätter sig ändring av förvaltningsrättens dom och anför bl.a. att hon blir rastlös av att behöva sysselsätta sig själv sommartid.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt praxis finns det inget hinder mot insatsen ledsagarservice enligt LSS vid resor med övernattnig, jfr RÅ 2003 ref. 79. En annan sak är att omkostnader som kan uppstå för ledsagaren vid sådana aktiviteter inte ingår i den insatsen, jfr HFD 2011 ref. 8. Med hänsyn härtill samt de skäl förvaltningsrätten anfört ska överklagandet avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Kammarrättsråden Bodil Stelzer (ordförande), Göran Mattsson (referent) och Jan Källman har deltagit i avgörandet.

Föredragande: Johan Åkerhed

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I JÖNKÖPING****DOM**
2017-06-15
Meddelad i JönköpingMål nr
2893-17**Klagande**[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]**God man**[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]**Motpart**Jönköpings kommun, Sociala områdesnämnden väster
Nämndkansliet
55189 Jönköping**ÖVERKLAGAT BESLUT**

Jönköpings kommun, Sociala områdesnämnden västers beslut 2017-05-17

SAKEN

Ledsagarservice enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet och beviljar [REDACTED] ledsagarservice för en resa till Falkenberg under vecka 26 med en övernattnig.

BAKGRUND

Sociala områdesnämnden väster i Jönköpings kommun (nämnden) avslog [REDACTED] ansökan om ledsagarservice i samband med utflykt med en övernattnig i Falkenberg under vecka 26. Som skäl för beslutet angavs bl.a. följande. [REDACTED] är beviljad annan särskilt anpassad bostad enligt LSS, boendestöd enligt socialtjänstlagen som utförs av Tegelbruksgatans grupp-bostads personal, daglig verksamhet enligt LSS och kontaktperson enligt LSS. [REDACTED] har tidigare somrar åkt på sommarläger på Strandgården. Utöver

Dok.Id 230375

Postadress Box 2201 550 02 Jönköping	Besöksadress Hamngatan 15	Telefon 036-15 66 00 E-post: forvaltningsrattenijonkoping@dom.se www.forvaltningsrattenijonkoping.domstol.se	Telefax 036-15 66 55	Expeditionstid måndag–fredag 08:00–16:00
---	-------------------------------------	---	--------------------------------	---

den inplanerade resan till Falkenberg har inte [REDACTED] några andra utflykter eller resor inplanerade under året förutom att hälsa på sina systrar någon vecka under sommaren. Ledsagarservice enligt LSS är en tämligen begränsad insats som utförs i närmiljön, det vill säga vid dagsresor. Då ansökan avser ledsagning med en övernattningsnatt bedöms ansökans omfattning gå utöver insatsens syfte.

YRKANDEN M.M.

[REDACTED] vidhåller sin ansökan om ledsagarservice för en resa till Falkenberg med övernattningsnatt under vecka 26 och anför bl.a. följande. Hon bor i annan särskilt anpassad bostad och har boendestöd från gruppboendestaden på Tegelbruksgatan. De boende på gruppboendestaden har ledsagning med en övernattningsnatt under sommaren. För henne är det viktigt att få göra något under semestern på egen hand utan släkten. Det är märkligt att reglerna skiljer sig åt mellan hennes boendeform och gruppboendestadens. Hon och hennes kontaktperson delar rum under sin semestervistelse och hon tillbringar två veckor hos sina systrar varje sommar samt äter lunch och middag hos dem en till två gånger per månad, varför det borde leda till besparingar för gruppboendestaden. Socialnämnden har tagit ställning till att närmiljö är resor som ryms under en dag. Det hindrar hennes självständiga liv och hon har inte beviljats ledsagarservice sedan 2013. Hon har en god vän som har samma boendeform som hon och som har beviljats ledsagarservice för övernattningsnatt.

Nämnden bestrider bifall till överklagandet på de grunder som framgår av det överklagade beslutet.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Gällande regler m.m.

Av 7 § och 9 § 3 LSS framgår att personer som tillhör personkretsen enligt 1 § samma lag har rätt till insatser i form av bl.a. ledsagarservice om de behöver sådan hjälp i sin livsföring och om deras behov inte tillgodoses på annat sätt. Den enskilde ska genom insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor.

Av förarbetena till LSS (prop. 1992/93:159 s. 74, 172 och 178) framgår bl.a. följande. Insatsen ledsagarservice bör erbjudas personer som tillhör lagens personkrets men som inte har personlig assistans, för att t.ex. besöka vänner, delta i fritidsaktiviteter eller kulturlivet eller för att bara promenera. Insatsen bör ha karaktären av personlig service och anpassas efter de individuella behoven. Ledsgarservice syftar till att bryta den isolering som ofta blir följd av ett omfattande funktionshinder. Det övergripande syftet bör vara att åstadkomma så jämlika villkor som möjligt mellan människor med omfattande funktionshinder och andra människor. Jämförelse måste då göras med den livsföring som kan anses normal för personer i samma ålder. Insatserna ska utformas så att de ökar den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Förvaltningsrättens bedömning

I målet är det ostridigt att [REDACTED] tillhör den personkrets som anges i 1 § LSS och att hon således har rätt att söka insats i form av ledsagarservice.

När det gäller den närmare innebörden av insatsen ledsagarservice har Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) gjort följande bedömningar. I rättsfallet RÅ 2003 ref. 79 I beviljades insats enligt LSS i form av ledsagarservice

vid en tredagarsresa till Danmark då det fick anses rimligt att någon gång ges möjlighet att göra en kortare resa till närliggande länder. Det hade i målet inte kommit fram att den enskilde tidigare hade beviljats ledsagarservice för en resa eller deltagit i andra liknande aktiviteter genom gruppboenden. HFD har därefter i HFD 2011 ref. 8 uttalat att insatsen ledsagarservice syftar till att ge funktionshindrade som inte uppfyller förutsättningarna för personlig assistans ökade möjligheter att genomföra enklare aktiviteter och bryta social isolering. I rättsfallet HFD 2011 ref. 60 beviljades inte ledsagarservice för en två veckor lång semesterresa till Egypten. HFD uttalade då att övervägande skäl talar för att lagstiftarens avsikt har varit att insatsen ledsagarservice tar sikte på en tämligen begränsad insats, nämligen att ge funktionshindrade som inte uppfyller förutsättningarna för personlig assistans ökade möjligheter att genomföra enklare aktiviteter och bryta social isolering. Att åka på utrikes semesterresor kan, enligt HFD, normalt inte anses vara att genomföra en sådan enklare aktivitet som omfattas av insatsen ledsagarservice enligt 9 § 3 LSS.

Förvaltningsrätten konstaterar att det normalt sett inte bör beviljas ledsagarservice för semesterresor uppgående till någon vecka. Det är dock möjligt att i det enskilda fallet göra undantag för semesterresor uppgående till några dagar. Det framgår inte av rättspraxis att ledsagarservice är begränsad till resor utan övernattning i den funktionshindrades närområde. Av handlingarna i målet framgår att [REDACTED] har tre insatser enligt LSS och en insats enligt socialtjänstlagen som bland annat bidrar till att bryta [REDACTED] sociala isolering. [REDACTED] har inte genom de beviljade insatserna möjlighet att göra någon längre utflykt från vistelseorten. Det senaste tillfället hon var beviljad ledsagning för resor eller aktiviteter var 2013 och hon inte har någon annan resa eller liknande aktivitet inplanerad under året. Mot bakgrund av detta och med beaktande av syftet bakom lagstiftningen att försöka åstadkomma så jämlika villkor som möjligt mellan människor med omfattande funktionshinder och andra människor anser för-

valtningsrätten att [REDACTED] ansökan ska bifallas för att hon ska tillförsäkras goda levnadsvillkor.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1D)

Mattias Henriksson

Rådmannen Mattias Henriksson har avgjort målet. Föredragande jurist har varit Kristin Rydenståhl.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.